

Hana Skočková

Pražské domy, kde kdysi žili moji předkové (6)

Dům U zelené lípy čp. 472/I., Melantrichova 12. Toto stavení dnes vystupuje z fronty domů do ulice, protože kdysi se vyrovnalo vedlejšímu Melantrichovu domu. Jeho stěna neměla být původně uliční frontou, její architektonické členění je dílem 20. století. Od poloviny 15. století zde více než 200 let stál dům *U zlaté svině*, kolem r. 1710 bylo toto znamení nahrazeno *zeleným koněm*. Vnitřek domu je gotický, zachovala se gotická klenutá síň ze 14. století. Nejstarší zpráva je z počátku 15. století, kdy náležel kraječi suken řečenému Ostrov. Jeho dcera Klára prodala dům r. 1409 za 50 kop Němci Hanuš Grunczweykovi (Grünzweigovi), mistru pasířskému. Pak patřil kramářům; když ho koupili 6. 10. 1449 apotekáři Prokop a Michal Elcemerovi a nazýval se *U svině*.

Dne 13. 5. 1475 dům za 100 kop získal bohatý měšťan, kožešník Martin Hošek. Zastával i městské úřady. Byl konšelem úřadu viničného, v letech 1488 - 95 i perkmistrem. 20. 3. 1626 získal dům Vavřinec Mayderl z Mansperku, úředník pomezních cel a hofmistr Viléma Slavaty, který o něj pak přišel konfiskací „frýdlantskou“ (po zavraždění Albrechta z Valdštejna). Dům dostal jako úplatu císařova dluhu nejvyšší sudí a komorník Jindřich Liebštejnský z Kolovrat, který jej 24. 4. 1635 prodal za 5000 zl. univerzitnímu profesoru a zemskému lékaři v království Českém Janu Markovi Marci z Kronlandu. Byl to známý lékař a filosof narozený r. 1595 v Lanškrouně, † 1667 v Praze. Na domě má dnes pamětní desku.

Markův syn jej 2. 11. 1667 prodal za 3000 zl. Ignáci Tamovi, doktoru práv, advokátu a radovi zaháňského knížete. Vystřídaly se tu dvě generace této rodiny, r. 1703 dům za 3500 zl. získal František Antonín Scultet, pak voškař Stich. Pro dluhy byl dům prodán v dražbě v roce 1715. Za 4650 zl. ho koupil Kryštof Vojtěch rytíř Putz z Breitenbachu. Zvýšená cena i nové znamení *U zeleného koníka* ukazují na opravu či přestavbu.

Putz z Breitenbachu stavení po osmi letech (1723) za 4600 zl. prodal obchodníku **Josefu Khernovi**. Nový majitel tam hospodařil až do konce svého života a zanechal dům synovi **Mikuláši Josefu Khernovi**. Poté následoval jeho bratr **Melichar Jan Khern** s manželkou **Evou Rosinou** a pak jejich syn **František Prokop Khern**. Tato rodina dala domu nové znamení *U zelené lípy*, když starý *zelený koník* zanikl. Stalo se tak patrně ve spojitosti s další opravou domu, která mu vtiskla novou tvář. Později bylo však i toto znamení odstraněno. Khernovi vládli domem až do roku 1855, tedy 132 let. V mém rodopisu jde o linii rodů **Khern>Kriner>Jahn**.

Dům Na Kamenci čp. 478/I., Staroměstské náměstí 26. Tento dům na nároží Staroměstského náměstí a Melantrichovy ulice má barokní průčelí se zřejmými pozůstatky gotiky a renesance. Uvnitř ukrývá středověké části gotické a v podzemí i románský dům. Toto prvotní románské stavení ukazuje k domu s dřevěným předním srubem a kamenným jádrem o půdorysu čtvercové místnosti 5 x 5,5 m, patrně bez klenby, dnes obklopenému gotickými sklepy. V přízemí je nad románskou místností zachovaná gotická část domu s klenbou a slepou arkádou. Gotické tvary má i loubí a portál, který býval hlavním vchodem do domu, dnes se jím vchází do krámu. Prakticky celý dům je středověkého původu, jen navenek byl zmodernizován.

Zprávy o domě začínají kolem r. 1400, tehdy se mu říkalo *Štěpánkovský* nebo *U sv. Štěpána*, od roku 1526 *Na kamenci*. Asi do r. 1420 patřil Štěpánovi z Kladska. Jak bylo tehdy obvyklé, majitelé se rychle střídali, také jejich povolání - šenkýř, pláteník, řemenář, kramář. R. 1513 získal stavení zvodem pro 122 a ½ kopy dluhu Václav Jaroš.

Tedy se dům poprvé jmenuje *Kamenec*, později vždy *Na Kamenci*. Pro dluhy na něm stále vážnoucí měnil dům majitele velmi rychle. R. 1549 jej za 550 kop koupil apotekář Stanislav z Voporova, který tu měl lékárnu, kde obchodoval i s látkami, především plátnem. Jeho potomci kolem r. 1600 dům renesančně upravili.

V roce 1697 koupil dům Jakub Minetti, italský obchodník, kterému také náležel už dříve dům U stříbrné konvice (čp 476). Jeho syn Jan Křtitel Silvestr r. 1724 dům prodal za 9000 zl. Pavlu Dominikovi de Carove, radovi purkrabského úřadu na Pražském hradě. Ten jej po 4 letech směnil s Josefem Mosserem za dvůr v Sedlci. Mosser měl dům až do konce života, pak byl prodán v dražbě za 6900 zl. Veronice Alžbětě Kuntzové roz. Voříškové z Kunratic. Ta prodala dům roku 1741 za 6300 zl. a 25 dukátů kupcům Filipu Heyderovi a **Josefu Khernovi**. Ti se však ujali vlády nad domem až po smrti Alžběty Kuntzové v roce 1751.

Dům byl postoupen obchodníku Heyderovi, po jehož brzké smrti si vzal **Melichar Josef Khern** (Melchior) jeho vdovu **Evu Rosinu** za manželku a tím získal právo k celému domu. Přední právo měli však synové Heyderovi, Filip a Jan, kteří jej prodali r. 1767 za 9450 zl. obchodníku Michalu Redlovi. Roku 1789 přešel na Josefa Václava Fiedlera, jeho dědici 6. 3. 1836 prodali dům za 22500 zl. JUDr. Josefu Neumannovi, kterému patřil i dalších několik desetiletí. **Melchior Khern** (*÷ 1727, † 18. 1. 1782, generace mých předků V.) a **Eva Rosina** vdova Heyderová žili v domě *Na Kamenci* v letech 1756 až 1768, kdy se tam narodilo jejich deset dětí. Pak se přestěhovali do domu *U tří králů* čp. 463/I., kde Melchior Khern zemřel.

Dům U bílého zajíce čp 439/I., Michalská 13. První zprávy o domě jsou z doby kolem r. 1400, kdy patřil Františku Rostovi, tehdy měl znamení *U vlka husám pískajcího*, na konci 16. století dostal znamení *U bílého zajíce*. Jeho majiteli byli rybář, tobolečník, kraječ suken, nožíř i barvič koží. 28. 7. 1532 jej koupil za 137 kop nožíř Vavřinec Rambousek, domu se začalo říkat i *Rambouskovský*.

22. 4. 1610 jej získal za 975 kop císařský *cajkwart a kusů válečných slívatel* Martin Hylliger, od něj jeho bratr Zikmund Hylliger. Ten po Bílé hoře musel utéct ze země a dům byl konfiskován. Až do r. 1670 zůstal v rukou české komory. Další majitelé se zase rychle střídali, pro dluhy se dům dostal do dražby r. 1762, kdy ho koupil jeden z věřitelů, kontrolor solního úřadu František Turteltaub, potomek dřívějších majitelů Strossů. Roku 1793 ho získala Eleonora, hraběnka Regalová z Kranichfeldu, 1825 Jakub, rytíř Schmiedel ze Schmiden, jehož rodině patřil následujících 50 let.

V domě *U bílého zajíce* žili i zemřeli **František Fojta** (*÷1712, +7. 9. 1776, generace IV.), muzikant - kapelník z Peruce s manželkou **Annou**, (*÷1713, † 20. 2. 1777). Vdávala se tam 22. 1. 1769 jejich dcera **Anna Fojtová** (*÷1748, † 28. 12. 1799) za obchodníka **Jana Krünera** (*29.5.1745, +12.12.1807). Viz má rodová linie Kriner>Jahn.

Také tam dlouho před nimi žil Josef Eckhardt (*~1695 s Annou Marií Dehnovou (*~1695), oba svobodní. Možná naši příbuzní z rodu Eckhardt. Viz rody Eckhardt> Chudoba > Vogl > Jahn.

